USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Stalna konferencija gradova i opština
Savez gradova i opština Srbije

INSTITUTE FOR Sustainable Communities



PRVI EU SLUŽBENICI U SRBIJI

„Uspostavljanje mreže EU službenika u pilot gradovima u Srbiji“

Izdavač
Stalna konferencija gradova i opština
Makedonska 22/VIII
11000 Beograd

Glavni i odgovorni urednik
Vladimir Jovanović, šef Službe za informisanje SKGO

Grafički dizajn
Atelje, Beograd
www.atelje.rs

Štampa
Dosije studio, Beograd
www.dosije.rs

Tiraž: 500 primeraka

Izdavanje ove publikacije omogućila je Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) kroz program „Inicijativa javnog zagovaranja građanskog društva" kojim rukovodi Institut za održive zajednice (ISC). Stavovi izneti u ovoj publikaciji predstavljaju stavove autora i nužno ne izražavaju stavove ISC-a, USAID-a ili Vlade SAD-a.

PRVI EU SLUŽBENICI U SRBIJI

„Uspostavljanje mreže EU službenika u pilot gradovima u Srbiji"

Stalna konferencija gradova i opština - savez gradova i opština u Srbiji je od 1. jula 2010. do 28. februara 2011. godine sprovodila projekat „Uspostavljanje mreže EU službenika u pilot gradovima u Srbiji" uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) kroz program „Inicijativa javnog zagovaranja građanskog društva" kojim rukovodi Institut za održive zajednice (ISC).

Projekat smo sprovodili u: Nišu, Užicu, Valjevu, Vranju i Zrenjaninu.

Pratili smo proces EU integracija, informisali i nastojali da...

Cilj ovog projekta je izgradnja i jačanje institucionalnih kapaciteta lokalnih samouprava, kao i informisanje i podizanje nivoa svesti građana o prednostima koje proizilaze iz članstva u Evropskoj uniji.

Tokom sprovođenja projekta, nastojali smo da se uspostavi institucionalni mehanizam za uključivanje jedinica lokalne samouprave u praćenje procesa evropskih integracija, informisanje rukovodstva jedinica lokalne samouprave, kao i građana o politikama Evropske unije od značaja za lokalnu samoupravu, EU programima i fondovima koji su dostupni jedinicama lokalne samouprave u Srbiji.

Kroz obuke predstavnika lokalnih vlasti pilot gradova, cilj nam je bio izgradnja ljudskih kapaciteta za evropske poslove, uključivanje lokalnih vlasti u pitanja od evropskog značaja i podizanje nivoa svesti građana o prednostima koje proizilaze iz članstva u Evropskoj Uniji.

Glavne aktivnosti na Projektu

1. Pružanje podrške gradovima pri izboru kandidata za mesto EU službenika i izrada opisa posla službenika u gradovima u Srbiji;
2. Izrada metodologije i programa obuke EU službenika iz oblasti evropskih integracija, lobiranja, praćenja politika EU, propisa, programa i fondova EU
3. Sprovođenje pet treninga namenjenih EU službenicima;
4. Organizacija i realizacija tri zajednička sastanka EU službenika;
5. Podrška i razvoj međusobne saradnje EU službenika u Srbiji i koordiniranje njihovog rada;
6. Organizacija EU foruma za predstavnike lokalnih vlasti;
7. Izrada brošure – Prvi EU službenici u Srbiji, preporuke i smernice za gradove i opštine u Srbiji;

Prikupljanje informacija o EU programima podrške



EU službenik je zadužen za prikupljanje relevantnih informacija o EU programima podrške i političkim inicijativama relevantnim za lokalne vlasti, kao i za prenošenje informacija direktno odgovarajućim načelnicima uprava i odeljenjima. EU službenik obaveštava rukovodioce lokalne vlasti i odeljenja u skladu sa svojim specifičnim zadacima vezanim za:

- Nove programe podrške EU;
- Aktuelne najave unutar već postojećih programa podrške EU;
- Traženje partnera iz zemalja članica Evropske unije radi zajedničke realizacije projekta podrške EU;
- Političke i pravne EU inicijative koje se odnose na lokalni nivo.

Apliciranje za EU fondove

Pozicija EU službenika funkcioniše kao podrška i koordinacija kada se aplicira za EU fondove. Idealno bi bilo ukoliko bi agitovanje za fondove bilo sprovođeno po sledećoj shemi:

1. Načelnici uprava i odeljenja analiziraju svoje konkretne finansijske potrebe i projekte koji bi eventualno mogli dobiti finansijsku pomoć;
2. EU službenik analizira i procenjuje postojeće programe podrške EU;
3. Odeljenja i EU službenik zajedno pripremaju konkretan projekat;
4. EU službenik traži odgovarajuće evropske partnere, ukoliko je potrebno, za kontakte u okviru institucija EU (npr. Evropska komisija) i lobira za projekat;
5. Nakon što je EU službenik informisao o otvorenom „Pozivu za podnošenje predloga“, odgovarajuće odeljenje priprema prijavu.



Dalje obrazovanje i obuka



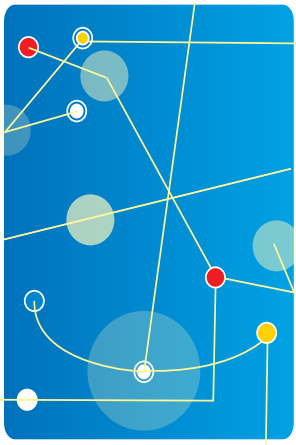
Dalja interna obuka o temama i programa vezanim za EU koje finansira Evropska Unija.

EU službenik može sticati dalje interno obrazovanje i pohađati obuku, kada je to potrebno, i u skladu sa specifičnim zadacima vezanim za sledeće teme:

1. Glavni fokus programa koje finansira EU;
2. Uslovi procedura za apliciranje za programe koje finansira EU;
3. Dobijanje informacija o programima i politikama EU;
4. Specifične politike EU od značaja za opštine (npr. ekološke politike).

Ako je potrebno, konsultuju se spoljni eksperti / savetnici.

Umrežavanje



Za EU službenika integracije u mrežama su od velikog značaja. Razvoj mreže EU službenika Srbije, preko Odeljenja SKGO za evropske integracije i međunarodnu saradnju i Radne grupe SKGO za integraciju u EU, obezbediće neophodnu održivost. Takođe, razlikuju se sledeće partnerske mreže:

- Na lokalnom nivou: Europe Direct Information Centres; Enterprise Europe Network (Ranije: Euro Info Centre and Innovation Relay Centre);
- Na regionalnom nivou: asocijacije lokalnih vlasti, ministarstva, organi za upravljanje strukturnim fondovima EU, predstavništva Evropske komisije;
- Na nacionalnom nivou: Nacionalne dodirne tačke za individualne EU programe (npr. Cultural Contact Point);
- Na evropskom nivou: Predstavništva opština i regiona u Briselu (npr. Evropvska kancelarija opština Baden-Virtemberga, predstavništvo Savezne pokrajine Baden-Virtemberg), Savet evropskih opština i regiona (CEMR); ELAN, EUROCITIES, EUROTOWNS, EU Komisija.

Zastupanje / Lobiranje

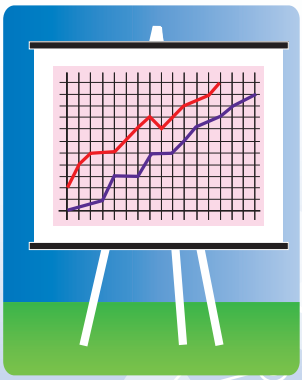


EU službenik podržava upravu dobro usmerenim zastupanjem u vezi sa pojedinačnim programima EU i upoznaje sa odgovarajućim informacionim kanalima u EU institucijama (formalne konsultacije i neformalni kontakti).

Profil grada može da bude zaoštren i grad može dostići jasniji evropski imidž putem blagovremenog uključivanja u proces konsultacija.

Na političke odluke na nivou EU može se uticati. Lobiranje u oblasti zakonodavstva EU i programa finansiranih od strane EU (npr. kada su postavljeni uslovi za EU strukturne fondove).

Promocija i prezentacija projekata



Organizovanje javnih događaja, debate i izložbe su značajne aktivnosti kada je u pitanju promovisanje evropskih vrednosti građanima i podizanju svesti o prednostima pristupanja EU. Na primer, pružajući mladima informacije o tome kako da uče i putuju u EU (putem programa razmene studenata, letnjih i naučnih kampova itd.), učestvuju u međunarodnim inicijativama (npr. Evropska nedelja lokalne demokratije itd.)

Grad se predstavlja institucijama EU kao partner koji sprovodi projekte koje ona finansira tako što predstavlja projekte i aktivnosti na nivou EU. Grad može da ojača svoju mrežu i uspostavi nove kontakte sa strateški važnim partnerima putem organizacije događaja i konferencija sa širim Evropskim značajem. Istovremeno, to poboljšava percepciju grada na nivou EU.

Kako prvi EU službenici vide svoju ulogu preporuke i planovi

GRAD NIŠ

Uloga EU službenika je pre svega da zaposlenima u lokalnim samoupravama predstavi principe funkcionisanja EU, propise EU od lokalnog značaja i promoviše vrednosti EU građanima u svojim sredinama.

Imajući u vidu koliko je nadležnosti prešlo na nivo lokalne samouprave nakon usklađivanja sa zakonima EU, neophodno je osnažiti postojeće kapacitete u gradovima. EU službenik treba biti u poziciji sa koje može da utiče na organizacione promene u okviru svog grada, tj. da unapređuje organizacione kapacitete lokalne administracije koja prati proces EU integracija u oblastima od značaja za lokalnu samoupravu. U tom smislu uloga EU službenika bi bila i reorganizacija postojećih službi ili formiranje novih službi za poslove gradonačelnika koje bi isključivo pratile političke i pravne inicijative, evropske programe i rad svih evropskih institucija značajnih za rad lokalnih i regionalnih vlasti.

Takođe, mora da prati nove regulative i direktive koje su od neposredog značaja za lokalnu samoupravu (zaštita životne sredine, energetska efikasnost, socijalna i zdravstvena zaštita itd).

Posao EU službenika bi bio stalno prikupljanje informacija o novim EU programima i fondovima važnih za lokalnu samoupravu, prosleđivanje načelnicima uprava, identifikacija potencijalnih partnera iz EU radi zajedničkog učešća na projektima, kao i praćenje političkih inicijativa EU koje bi imale direktne posledice na lokalni nivo.

EU službenik treba da se bavi poslovima koordinacije izrade projekata sa načelnicima gradske uprave,a u vezi korišćenja evropskih razvojnih programa. Takođe sa službom mora da prepozna razvojne projekte za lokalnu sredinu. Takođe, treba da organizuje treninge za zaposlene sa temama kao što su: EU politike od značaja za lokalni nivo ili dostupni EU fondovi.

Uspostavljanje funkcije EU službenika, a kasnije i čitave službe, uspešno realizovani projekti finansirani od strane EU, sprovođenje evropskih aktivnosti, blagovremeno postupanje po direktivama od značaja za lokalnu samoupravu su sve preporuke EU institucijama da je grad dobar partner za evropske projekte. Saradnja sa mrežama nacionalnih asocijacija gradova je mogućnost za ostvarivanje novih kontakata sa strateški važnim partnerima, čime se poboljšava slika grada, a sam grad prepoznaje kao aktivan evropski akter.



Zorica Stoiljković
EU Službenica grada Niša

GRAD UŽICE

Preko 70% zakonskih regulativa EU biće sprovedeno na nivou loklanih samouprava. SKGO je prepoznala značaj pravovremenog delovanja i uvrstila odabrane LS za pripremu EU intrgracija. Na veliko zadovoljstvo mojih sugrađana, SKGO je preposnao potencijale i kapacitete koje Grad Užice može da ponudi.

U dosadašnjoj praksi, Grad Užice je realizovao veliki broj projekata finansiranih od strane EU i strpljivo godinama radi na jačanju kapaciteta zaposlenih u Gradskoj upravi na pripemi i realizaciji projekata koji se finansiraju iz predpristupnih fondova EU. Mreža EU službenika je unapredila ovu saradnju pruživši nove informacije koje će pomoći da se zaposleni u LS bolje propreme za komponente koje se tek otvaraju, nakon dobijanja statusa kandidata.

Zaposleni u LS kao i raznim drugim organizacijama civilnog društva, upoznati su sa realizacijom projekta „EU Službenika“ i spremni su da pruže punu podršku u afirmaciji vrednosti EU. Realizovani projekat ima veolma veliku ulogu u promociji grada Užica kao i u jačanju kapaciteta lokalne smouprave u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj uniji. Smatram da je neophodno proširiti postojeću mrežu službenika i omogućiti i ostalim LS korisne informacije i savete koje je grad užice dobio učešćem u ovom projektu.



Grad Užice će učestvovati u svim predstojećim projektima finansiranim od strane EU i biće aktivan partner u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj Uniji.

Jelena Popadić
EU službenica grada Užica

GRAD VALJEVO

Lokalne samouprave najtešnje sarađuju sa građanima. Iz tog razloga, mesto evropskog službenika stavlja se u kontekst servisa, koji stoji na raspolaganju lokalnim administracijama a i pojedincima. Mi treba da im pružimo osnovne informacije o evropskoj uniji, njihovim pravima i obavezama koje im proces integracija sa jedne starne pruža, a na koje ih sa druge strane obavezuje.

Mi se svakodnevno u radu susrećemo sa projektima koji se finansiraju iz evropskih fondova. I to kroz njihovo pisanje, a potom realizaciju i monitoring postignutih rezultata. Takođe, sarađujemo sa raznim donatorskim programima, civilnim sektorom, nacionalnim i međunarodnim institucijama, koje su ključni nosioci procesa integracija. Izradom strateškog plana i blagovremenom identifikacijom razvojnih prioriteta dosegli smo još jedan cilj koji nam Evropska unija nameće, a to je strateško i dugoročno planiranje. To su sve načini pripreme lokalnih samouprava za procese integracija. Međutim, jedan, za mene lično, najvažniji prioritet, je podizanje svesti kako zaposlenih u lokalnim administracijama ,tako i šire javnosti o pitanjima, programima,pravima i obavezama, vezanim za proces Evropskih integracija. Administraciju zanimaju propisi i njihovo usklađivanje sa nacionalnim i propisima evropske unije. Sa druge strane, građane, kao krajnje korisnike procesa integracija zanimaju očekivanja od Evropske unije. Tako da svoj poslovni izazov vidim u načinu kako pomiriti pravo i svakodnevni život ,a i jedno i drugo približiti na korak ka Evropskoj uniji.



Tijana Todorović
EU službenica grada Valjeva

Učešćem u projektu „Uspostavljanje mreže EU službenika u pilot gradovima u Srbiji“, finansijski podržanom od strane USAID-u, pripala mi je velika čast i odgovornost prvog EU službenika u Srbiji. Započinjanje realizacije ovog projekta u gradu Vranju, govori o odlučnosti i spremnosti mog grada da ponese ulogu lidera u ustanovljavanju institucionalnog mehanizma za uključivanje jedinica lokalne samouprave u praćenje procesa EU integracija. Proaktivni pristup i aktivno učešće, jedan je od ključnih koraka ka ostvarenju vizije strategije grada Vranja- „Vranje moderan grad u Evropskoj Uniji“.

Proces EU integracija se u velikoj meri oslanja na kapacitete lokalnih samouprava s obzirom na obaveze koje nas u narednom periodu očekuju. U ovom trenutku od izuzetnog značaja je korišćenje predpristupnih fondova što u najvećoj meri zavisi od kvaliteta predloga projekta, spremnosti projektno-tehničke dokumentacije i poštovanja procedura u toku realizacije projektnih aktivnosti. Ono što u Vranju sada u najvećoj meri radimo je praćenje EU fondova dostupnih jedinicama LS, priprema i realizacija projekata, saradnja sa relevantnim institucijama (SKGO, Kancelarija za evropske integracije, Ministarstva RS, Delegacija EU u Srbiji) i donatorskim programima koji već skoro deceniju egzistiraju na jugu Srbije. U narednom periodu planira se da se okviru zaduženja EU službenika sprovede umrežavanje na svim nivoima, uspostavi aktivnija saradnja sa organizacijama civilnog društva koje se bave evropskim integracijama, nastavi kontinuirano praćenje politika i inicijativa EU od značaja za lokalnu samoupravu, ostvari aktivno partnerstvo sa Kancelarijom za evropske integracije tokom procesa pregovaranja, poveća prisutnost na događajima od značaja za EU integracije i pruži podrška gradovima i opštinama koje nemaju dovoljno kapaciteta. Od izuzetnog značaja je i organizacija aktivnosti u cilju promocije evropskih vrednosti građanima i podizanje svesti o prednostima i koristi koja proizilazi iz pristupanja EU.

S obzirom da je opis poslova i zaduženja EU službenika, prilično kompleksan zahteva timski rad i podrazumeva uključenost većeg broja ljudi različitih profila i stručnosti, nadam se da će se tim ljudi u lokalnoj samoupravi vrlo brzo proširiti, a da ću kao i do sada imati jaku podršku i odličnu saradnju sa mojim kolegama u gradskoj upravi, koleginicama EU službenicama, SKGO-om, ministarstvima RS, Kancelarijom za EU integracije i predstavnicima EU u Srbiji. Kao jedini EU službenik na teritoriji Pčinjskog i Jablaničkog okruga, spremna sam da svim gradovima i opštinama, naročito manjim opštinama koje nemaju dovoljnih kapaciteta, pružim svaki vid podrške kako bi jug Srbije bio spreman da regionalno nastupa, što je jedan od osnovnih principa funkcionisanja EU.

Smatram neophodnim uspostavljanje mreže EU službenika na celoj teritoriji Republike Srbije, kako bi u narednom periodu bili u mogućnosti da zajednički na svim nivoima vlasti uspešno realizujemo zaista veliki i nimalo lak posao. Ispunjavanje uslova koje propisuje EU u procesu pridruživanja naše zemlje, nameće značajne obaveze lokalnoj samoupravi, ali i otvara velike mogućnosti za korišćenje onih komponenti IPA fondova, koje su budžetski najveće i koje su nam trenutno nedostupne (regionalni razvoj, razvoj ljudskih resursa i ruralni razvoj). Od izuzetne važnosti je i da se usavršavanje EU službenika u narednom periodu nastavi, kroz programe stručnog usavršavanja i razmene praktičnih iskustava sa kolegama iz zemalja kandidata i zemalja članica Evropske Unije, kako bi gradovi i opštine što uspešnije i efikasnije odgovorili izazovima koji nas očekuju u procesu evropskih integracija naše zemlje.



Ivana Nešić
EU službenica grada Vranja

Uloga EU službenika je potpuno nova za lokalnu samoupravu I, kao takva, tek treba da se razvija. Uzimajući u obzir mnoštvo oblasti koje ovaj novi službenik treba da prati, potrebno je pažljivo isplanirati obim njegovog posla kako bi se postigli zadovoljavajući efekti. Opis posla potrebno je prilagoditi aktuelnoj situaciji u sferi evropskih integracija Republike Srbije. Na prvom mestu, posao EU službenika je da bude konstantno obavešten o najvažnijim pitanjima evropskih integracija, odnosno da bude upoznat sa izvorima potrebnih informacija.

Najveći doprinos EU službenika lokalnoj samoupravi, u periodu dok se Srbija bori za status kandidata, ostvaruje se u pripremi LS za budućnost-kako za korišćenje strukturnih I kohezionih fondova, tako I za preuzimanje novih poslova I nadležnosti. Postepeno se jača svest da lokalna zajednica mora uzeti aktivno učešće u kreiranju I sprovođenju politika od značaja za sopstveni razvoj I kvalitet života svojih građana.

Funkcija EU službenika je komplementarna nastojanjima svakog grada koji teži da se bavi društveno-ekonomskim razvojem, uz uvažavanje principa strateškog planiranja, održivosti, informisanosti I jednakih prava za sve. Zrenjanin je jedan od takvih gradova, budući da je među prvima u Srbiji doneo Strategiju održivog razvoja I druga strateška planska dokumenta, formirao Kancelariju za lokalni ekonomski razvoj I realizuje većinu razvojnih projekata uz podršku fondova EU. Funkcija EU službenika logično se nadovezala na već prihvaćeni način rada, ali je postavila I novi izazov pred LS I proširila polje interesovanja I delovanja.

Od usvajanja Strategije održivog razvoja 2006. godine, do danas, Grad Zrenjanin sa uspehom učestvuje na konkursima EU za fondove dostupne u Srbiji (RSEDP 1, Exchange 1 I 3, RSEDP 2, Cross Border Cooperation Romania-Serbia, Cross Border Cooperation Hungary-Serbia, MSPNE). Ključni projekat za razvoj privrede grada, koji danas čini osnovnu ponudu potencijalnim investitorima I izvor prilika za nova radna mesta , podržan je od strane Delegacije EU u Srbiji značajnim sredstvima. Zaposleni u Gradskoj upravi , a pre svega u Odeljenju za lokalni ekonomski razvoj (u okviru koga deluje I EU službenik), aktivno učestvuju u obukama, seminarima I drugim događajima koji se organizuju u oblastima vezanim za EU. Grad Zrenjanin se kandidovao I za evropsku prestonicu kulture 2020.

Uvođenjem uloge EU službenika, dobile su još više na značaju aktivnosti praćenja I korišćenja raspoloživih fondova, I prepoznata potreba da se LS uključi I u druge aspekte EU integracija. Grad je dao svoj prvi doprinos u programiranju fondova EU, kao I u predlog projekta za Dunavsku strategiju.

Projekat SKGO „Uspostavljanje mreže EU službenika u pet pilot gradova u Srbiji“ je na pravi način I u pravom trenutku dao podsticaj I mogućnost lokalnim samoupravama da same kreiraju svoj put I ulogu na putu Srbije u EU.



Stana Babić
EU službenica grada Zrenjanina

Na samom kraju projektnih aktivnosti, u februaru 2011. godine organizovali smo forum EU Službenika.

Tom prilikom predstavili smo iskustva u radu i ulogu EU službenika u lokalnim sredinama, kao i važnost i značaj uspostavljanja ovog mehanizma na lokalnom nivou u kontekstu praćenja procesa evropskih integracija, praćenja politika Evropske unije, fondova EU i informisanja rukovodstva jedinica lokalne samouprave o ovom složenom procesu.



Pored toga, Forum je predstavljao i priliku za razmenu mišljenja o ulozi lokalnog nivoa vlasti u procesu evropskih integracija i podizanja nivoa svesti građana o prednostima koje proizilaze iz članstva u Evropskoj uniji. Pored predstavnika gradova i opština, na ovom forum su učestvovali i predstavnici Delegacije Komisije Evropske , Vlade Republike Srbije, predstavnici donatorske zajednice. Mnogi od njih aktivno su učestvovali u radu i doprineli kvalitetu skupa.

Svi ste vi, i bili ste u prošlosti, naši strateški partneri tokom nekoliko proteklih godina u zajedničkom radu na obezbeđivanju uslova da se procesi evropskih integracija, i sve pripreme povezane sa procesom, ostvare i na opštinskom nivou.

U procesu evropskih integracija više od tri četvrtine regulative Evropske unije će biti direktno primenjeno od strane lokalnih vlasti. Ovo je razlog zašto Delegacija Evropske unije nastavlja da tesno sarađuje sa Stalnom konferencijom gradova i opština i zašto sa radošću očekuje nastavak ove izvanredne saradnje, istakao je na završnom skupu Endrju Hedi, Šef operacija 3, Delegacija Evropske Unije u Srbiji.

Povećanjem nivoa svesti o standardima koji vladaju u Evropskoj uniji o vrednostima i prilikama koje će se pružiti u budućnosti su od ključne važnosti. Važan zadatak, takođe, je da se osigura najšire moguće razumevanje procesa integracije u javnosti, da se poboljša komunikacija između lokalnih vlasti i građanstva u pogledu njihovih potreba u gore pomenutom kontekstu i da se otvore kanali kojima će građani moći da pružaju predloge i da dobiju odgovore od strane ključnih donosilaca odluka, zaključio je Hedi.

Govoreći o evropskim integracijama i ulozi lokalne vlasti u čitavom procesu, Direktorka kancelarije za evropske integracije, Milica Delević smatra:

Lokalna samouprava je značajan partner iz više razloga. Najpre, proces evropskih integracija daje konkretnu podršku lokalnoj samoupravi i osnažuje njen kapacitet. To čini na dva načina. Prvi način je direktna pomoć Evropske unije mogućnost učešća u predpristupnim programima, finansiranje jačanja kapaciteta lokalne samouprave, određenih infrastrukturnih projekata u lokalnim samoupravama. A drugi način, takođe izuzetno važan, je ono što proces evropskih integracija obavezuje centralnu vlast da učini da bi osnažila položaj lokalne samouprave i ojačala saradnju i dijalog sa njom.

Jedan od naših glavnih ciljeva je da pospešimo proces širenja informacija o tome šta proces pristupa Evropskoj uniji znači na svakom nivou.

Svako ima drugačiju viziju kakav je život u Evropskoj uniji i šta proces pridruživanja znači, tako da je naše zadovoljstvo da budemo u poziciji da pružimo podršku SKGO i našim EU službenicima. Sa velikim interesovanjem ćemo pratiti primenu programa i njegovu uspešnost, zaključio je Albert Cevalos, šef misije Instituta za održive zajednice.

